

ת"פ 47159/01/15 - מדינת ישראל נגד ריאד אסמעיל ברבור

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ת"פ 47159-01-15 מדינת ישראל נ' ב.ד.ס.י. השקעות בע"מ ואח'
בפני כבוד השופט אסף הראל

בעניין: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ר יעקוב-מנסור

המאשימה

נגד

ריאד אסמעיל ברבור ע"י ב"כ עו"ד ע' זייבק

הנאשם

הכרעת דין

1. הנאשם ריאד ברבור (להלן - **ברבור** או **הנאשם**) הינו קבלן לעבודות בניה. בנוסף הוא בעל הכישורים לשמש מנהל עבודה כאמור בתקנה 3 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 (להלן - **תקנות עבודות בניה**). ברבור הואשם בצוותא עם עוד שני נאשמים - ב.ד.ס.י. השקעות בע"מ (להלן - **החברה**) וסלומון בוטבול (להלן - **בוטבול**) - בעבירות שונות שעניינן אי נקיטת אמצעי בטיחות בעבודה בקשר לעבודות בניה שבוצעו ביום 29.8.10 באתר בשדרות מוריה 44 בחיפה, בו נבנה חניון תת קרקעי ומעליו מבנה (להלן - **האתר** או **הבנין**).

2. על פי כתב האישום, החברה היתה מבצעת הבניה באתר, ובוטבול היה בזמנים הרלוונטיים הבעלים והמנהל הרשום והפעיל של החברה. נטען כי ברבור היה בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום מנהל העבודה הממונה באתר. על פי כתב האישום, ביום 29.8.2010 בשעה 07:30 או סמוך לכך, עת שעבד המנוח איליה לוטס ז"ל, ת"ז 304365786 (להלן - **המנוח**), ללא אמצעי מיגון לרבות קסדה, בהכנה לביצוע קידוח חור ברצפת בטון בקומת כניסה של הבנין, נפל על ראשו, מפתח בתקרת הקומה, חלק של בלוק או פסולת שהכילה את הבלוק, וכתוצאה מכך קיפח המנוח את חייו (להלן - **התאונה**). מוסיף כתב האישום כי ביום 29.8.2010 הגיעו לאתר מפקחי אגף הפיקוח על העבודה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, כתוארו אז, לחקירת התאונה.

3. בכתב האישום הואשמו החברה ובוטבול שלא דאגו שכל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של המנהל שמינתה החברה, ובכך פעלו בניגוד להוראות תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה. נטען כי ברבור היה מבקר באתר כל יומיים שלושה, אומר שלום ועוזב. החברה, בוטבול וברבור הואשמו בכך כי לא דאגו שלא יושלכו חומרים מגובה העולה על שני מטרים אלא יורדו בזהירות, וזאת בניגוד להוראת תקנה 177 לתקנות עבודות בניה; כי לא השגיחו השגחה נאותה ולא נקטו אמצעים לוודא שהעובדים בבנין ישתמשו בצידוד מגן אישי כראוי, זאת בניגוד להוראת תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997 (להלן - **תקנות ציוד מגן אישי**); כי העסיקו עובדים במקום העבודה מבלי לתת להם הדרכה ומבלי לספק אמצעי מיגון, בניגוד להוראת תקנה 10(א) לתקנות ארגון

עמוד 1

הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט - 1999 (להלן - **תקנות מסירת מידע והדרכת עובדים**); כי לא קיימו לפחות אחת לשנה הדרכה באתר הבנייה, בהתאם לצורכי העובדים, תפקידם ולסיכונים שהם חשופים להם, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם, באמצעות בעל מקצוע מתאים ולא וודאו שכל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא דיו בנושא ההדרכה, בניגוד להוראות תקנה 3(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים; וכי לא ניהלו פנקס הדרכה, בניגוד להוראות תקנה 6 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים. בוטבול הואשם גם בכך כי הפר את חובת הפיקוח ולא נקט את האמצעים הסבירים למניעת העבירות. נטען בכתב האישום כי בשל מעשיהם ומחדליהם של הנאשמים ארעה התאונה.

4. החברה ובוטבול הודו בתשובתם לאישום כי החברה היתה מבצעת הבניה באתר וכי בוטבול היה בזמנים הרלוונטים הבעלים והמנהל הרשום והפעיל של החברה. עוד הודו החברה ובוטבול כי ברבור היה בזמנים הרלוונטים מנהל העבודה הממונה בבנין; כי ביום 29.8.10 בבוקר עסק המנוח בהכנה לביצוע קידוח חור ברצפת בטון בקומת הכניסה של הבנין וזאת ללא אמצעי מיגון לרבות קסדה; כי קיפח את חייו; וכי ביום 29.8.10 הגיעו מפקחי אגף הפיקוח על העבודה לאתר לחקר התאונה. החברה ובוטבול כפרו ביתר עובדות כתב האישום. ברבור כפר בכך כי היה מנהל העבודה באתר בתקופה הרלוונטית לכתב האישום. פרט לכך היתה תשובתו זהה לזו שניתנה על ידי החברה ועל ידי בוטבול. כאן יש לציין כי תוך כדי שמיעת פרשת התביעה, הודו החברה ובוטבול - במסגרת הסדר טיעון - בכל עובדות כתב האישום והורשעו בכל העבירות בהן הואשמו. דינם נגזר באותו מועד.

5. מטעם המאשימה העידו כרמית חן, שוטרת במשטרת ישראל, שחקרה את התאונה (להלן - **כרמית**); אלכסנדר לבינסון, אינסטלטור שעבד לצד המנוח ביום התאונה (להלן - **לבינסון**); אנטולי פודולני, מפקח עבודה במשרד העבודה שהגיע לאתר לאחר התאונה בימים 29.8.10 ו- 30.8.10 (להלן - **פודולני**); יוסי מרבנט, מנהל תחום חקירות ותאונות במנהל העבודה במשרד העבודה, שהגיע לאתר ביום 30.8.10 (להלן - **מרבנט**); שמאס אריסאן, שוטרת במשטרת ישראל שהגיע לאתר לאחר התאונה ביום שארעה (להלן - **שמאס**); וסרגיי טקצ'נקו, שעבד לצד המנוח ביום התאונה (להלן - **סרגיי**). מטעמו של ברבור העידו הנאשם עצמו כן בוטבול. לאחר שנגזר דינם של החברה ושל בוטבול, הסכימו המאשימה וברבור כי ההודעות שמסרו כל העדים - פרט לבוטבול ולברבור - תוגשנה גם כראיה לאמיתות תכנן. עוד הסכימו המאשימה וברבור כי יוגשו - כראיה לאמיתות תכנן - הודעות שנמסרו במשטרה על ידי שני אנשים שלא העידו. מדובר בהודעתו מיום 21.9.10 של עאמר עואודה, ששימש קבלן טיח בבנין (להלן - **עואודה**) (מוצג נאשם 3 / 9) וכן בהודעתו מיום 1.9.10 של עובד החברה, עומר חמאד, שהועסק על ידה בביצוע עבודות שונות בבנין (להלן - **חמאד**) (מוצג נאשם 3 / 10). לאחר שנתתי את דעתי לכלל הראיות שהוצגו בפני ולכלל טענות הצדדים, באתי לכדי מסקנה כי המאשימה עמדה בנטל השכנוע והראתה כי ברבור עבר את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

הבנין

6. הבנין מורכב משני אגפים. במערבי, שש קומות למגורים. במזרחי, חמש קומות למשרדים. קומות אלו מצויות מעל חניון תת קרקעי בן מספר קומות. הבניה באתר החלה ב- 1/2009 וברבור הוא זה שביצע את בנית החניון ואחריו ביצע גם את בנית שלד המבנה שמעליו. עבודת בנית שלד המבנה, שמעל החניון, הסתיימה בחודש 7/2010 (חוזים בין ברבור לבין החברה מהשנים 2008 ו- 2009 - מוצגים נאשם 3 / 8 ו- נאשם 3 / 7; הודעת החברה למשרד

העבודה מיום 20.1.09 על פעולת בנית חניון תת קרקעי, בו מצוין כי ברבור הוא מנהל העבודה - מוצג נאשם 3/3; עדות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול; עדות ברבור בעמודים 90-91 לפרוטוקול). כך עולה גם מסעיף 7.1 לדו"ח חקירת תאונת עבודה שערך מרבנט (מוצג מא/12) (להלן - **דו"ח חקירת התאונה**) שם מופיע תיאור המבנה. לטעמי יש לייחס אמינות לאמור בענין זה בדו"ח חקירת התאונה, שכן מרבנט ביקר באתר ביום 30.8.10, והתרשם ממנו בצורה בלתי אמצעית (עדות מרבנט בעמוד 39 לפרוטוקול). מסקנותיו של מרבנט בנוגע לטיבו של המבנה זוכות לעיגון מתמונות שצילם ביום 30.8.10 בעת ביקורו באתר (מוצג מא/16, תמונות מס' 1-2). עיגונים נוספים לטיבו של המבנה ולכך שברבור בנה את החניון ואת שלד המבנה שמעליו, ניתן למצוא בהודעות שמסרו הן בוטבול והן ברבור במשטרה ולמרבנט. הודעות אלו מהוות אמרת חוץ של נאשמים, ומשהוכח כי האמרות נמסרו לחוקרים שגבו אותן - הן מהוות ראיה בנוגע לדברים שאמרו בוטבול וברבור (סעיף 11 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א -1971) (להלן - **פקודת הראיות**). כך, למשל, בהודעתו לכרמית מיום 29.8.10 (מוצג מא/2; עדות כרמית בעמוד 18 לפרוטוקול) התייחס בוטבול לכך שהמבנה כולל חניון ומעליו חמש קומות קדימה ושש קומות אחורנית (שורות 13-14 למוצג מא/2). כך, למשל, בהודעת ברבור לכרמית מיום 29.8.10 (מוצג מא/3; עדות כרמית בעמוד 18 לפרוטוקול) ציין ברבור כי הוא מנהל עבודה באתר מאז 2009 וכי עשה גם את השלד של הבנין (שורות 14-16 למוצג מא/3).

העבודות שבוצעו בבנין ביום התאונה

7. את הבניה באתר ביצעה החברה באמצעות קבלני משנה. ביום התאונה עבדו באתר עובדיו של קבלן אינסטלציה בשם יורי לאיבסקי - אשר ביצעו עבודה בקומת הכניסה של הבנין, בחלקו הקדמי; עובדיו של קבלן אבן בשם ג'מאל צנורי - אשר עבדו על הגג בביצוע עבודת אבן; והטייח עואודה, שעבד עם בנו במרפסות בחלק האחורי של הבנין. על הגג עבד גם עובד החברה חמאד, שעבד שם עם מלט (הודעת בוטבול לכרמית מיום 29.8.10 - מוצג מא/2 - שורות 29-31 ו-81; הודעת עואודה לכרמית מיום 21.9.10 -- מוצג נאשם 3/9; הודעת חמאד לכרמית מיום 1.9.10, מוצג נאשם 3/10; תלושי שכר שהנפיקה החברה לחמאד - מוצג נאשם 3/5; עדות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול). הדבר נלמד גם מעדותו של שמאס: זה הסביר כי אינו זוכר את המקרה, לאור ריבוי המקרים בהם הוא מטפל, והפנה בעדותו לדו"ח פעולה שכתב ביום התאונה (מוצג מא/1) (להלן - **דו"ח פעולה שמאס**). הפניה זו מצביעה על כך שסבר כי תוכן המסמך אמת וכי ניתן להסתמך עליו. מדובר במסמך שנערך ביום ביקורו באתר, ולכן אין מניעה לייחס לו מידת דיוק גבוהה. משכך הפך דו"ח פעולה שמאס לחלק מעדותו (ע"פ 9969/01 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 לפסק הדין (16.10.2006)). בדו"ח פעולה שמאס צוין כי באתר עבדו עובדי אינסטלציה, עובדי אבן, טייח וכן חמאד.

התאונה

8. עובדיו של קבלן האינסטלציה יורי, אשר עבדו באתר ביום התאונה, היו המנוח, לבינסון וסרגיי. הם ביצעו את העבודה באתר מבלי שמעסיקם יורי נמצא באתר, שכן זה הגיע לאתר עם תחילת העבודה, נתן הוראות לביצועה, ועזב. העבודה שהוטלה על עובדים אלו ביום התאונה היתה, בין היתר, לבצע קידוח של מספר חורים ברצפת קומת הכניסה של המבנה. בחורים אלו היו אמורים להיות מושחלים צינורות מים. מקום ביצוע קידוח החור בקומת הכניסה אמור היה להיות מתחת לפתח מלבני בתקרת הקומה, שגודלו 50X350 ס"מ. פתח זה, בגודל זה, מצוי גם ביתר הקומות שמעל הכניסה, וגם בגג. פתחים אלו, הממוקמים אחד מעל השני, אמורים היו לשמש פיר למעבר צנרת (להלן - **הפיר**) (עדות לבינסון בעמודים 25-26 ו-31 לפרוטוקול; עדות סרגיי בעמוד 61 לפרוטוקול; מוצג מא/25 - הודעת

סרגי מיום 29.8.10 למשטרה; תמונה מס' 4 שצילם פודולני באתר ביום התאונה - מוצג מא/16; עדות פודולני בעמוד 33 לפרוטוקול; תמונות מס' 2, 6, 7, 10-12, 17, 19, 22 שצילם מרבנט באתר ביום 30.8.10 - מוצג מא/16; עדות מרבנט בעמוד 39 לפרוטוקול; דו"ח פעולה שמאס). יש לציין כי מרבנט, בעת ביקורו באתר ביום 30.8.10 מדד את גודל הפתח בתקרה. הוא רשם ממצאים אלו בדו"ח רישום ממצאי ביקור באתר (מא/15). דו"ח זה נרשם על ידו ביום ביקורו באתר, ולכן אין מניעה לייחס לו רמת דיוק גבוהה. על כן אקבע כי יש לראות בדו"ח זה - אליו הפנה מרבנט בעדותו - ככזה שהיה לחלק מעדותו של מרבנט (עדות מרבנט בעמוד 39 לפרוטוקול).

9. את עבודת הקידוח היה אמור המנוח לבצע באמצעות מכונת קידוח. לשם הפעלתה, יש צורך בקירורה באמצעות מים. המנוח התמקם עם מכונת הקידוח מתחת לפתח הפיר שבתקרה. המנוח, לבינסון וסרגי לא חבשו קסדות מגן. אז פנו לבינסון וסרגי להביא ממקום אחר מים בדליים, לשם קירור המכונה. סרגי שב ראשון למקום בו אמור היה להתבצע הקידוח, ובהמשך שב למקום לבינסון. כאשר שב סרגי למקום בו היה המנוח, ראה את המנוח עומד. אז ראה סרגי כי דרך הפיר נפלה, על ראשו של המנוח, אבן. המנוח נפגע בראשו, התמוטט על הרצפה ומאז לא קם. נראה שהוא נהרג במקום מאחר וסרגי ציין בהודעתו במשטרה ביום התאונה כי הוא ניסה לעזור למנוח לאחר הפגיעה, ושום דבר לא עזר (מוצג מא/24 - שורה 12). האבן שנפלה היתה בלוק בניה שבור במידות 16X20X10 ס"מ (להלן - **הבלוק**). על הבלוק היתה צואה. כאשר הגיע לבינסון בחזרה, ראה את המנוח על הרצפה. סרגי ראה כי לאחר נפילת הבלוק, המשיכה ליפול מפתח הפיר פסולת שונה כגון אבנים קטנות וקרשים. גם לבינסון - לאחר ששב למקום עם דלי המים - ראה כי נופלת מהפיר פסולת של אבנים קטנות ועצים (עדות לבינסון בעמודים 25-26 ו- 30-31 לפרוטוקול; עדות סרגי בעמודים 6-61 לפרוטוקול; הודעת לבינסון במשטרה מיום 29.8.10 - מוצג מא/4; הודעת חמאד למשטרה - מוצג נאשם 3/10 - בשורה 57; תמונות מס' 3, 5, 8 במוצג מא/16). באשר לגודלו של הבלוק, הרי זה נמדד על ידי פודולני בעת ביקורו באתר ביום התאונה. פודולני רשם מדידה זו במזכר מיום 2.9.10 שאותו שלח למרבנט (עדות פודולני בעמוד 33 לפרוטוקול; מוצג מא/7). מזכר זה - אותו הזכיר פודולני בעדותו - נרשם על ידי פודולני בסמיכות לביקורו באתר, ועל כן אין מניעה לייחס לו רמת דיוק גבוהה ולראות באותו מזכר כחלק מעדותו של פודולני.

10. כאמור, בעת שהמנוח נפגע בראשו מהאבן, עבדו על הגג פועלים אחרים. אלה כללו את עובד החברה חמאד, ששם מלט על הגג. בנוסף, היו על הגג עובדים של קבלן האבן צנורי. מדובר היה בארבעה פועלי אבן, כאשר אחד מהם עבד ליד פתח הפיר שבגג. מדובר באותו פיר אשר פתחו - בתקרת קומת הכניסה - מצוי היה מעל המנוח (הודעת חמאד - מוצג נאשם 3/10 - שורות 7-9; דו"ח פעולה שמאס). מיד לאחר שהבלוק פגע במנוח, עלה לבינסון לגג ושאל את הפועלים על הגג מי זרק את האבן, והם השיבו שאף אחד מהם (עדות לבינסון בעמוד 26 לפרוטוקול; הודעת חמאד - מוצג נאשם 3/10 - שורות 10-12). הפועלים בגג עשו שימוש בבלוקים לצורך עבודת התקנת סף שיש למעקה בגג. כך עולה מעדות מרבנט אשר ביקר בגג ביום 30.8.10 ואף צילם את המקום (עדות מרבנט בעמוד 69 לפרוטוקול; תמונות 21 ו- 23 למוצג מא/16). הדבר זוכה לעיגון גם מהודעתו של חמאד (מוצג נאשם 3/10, שורות 34-41). לשם השלמת התמונה, יש לציין כי הטיח עואודה ובנו עבדו בצד האחורי של הבנין, ולא באזור בו עבד המנוח. הם ביצעו עבודת טיח במרפסות, ולא עבדו עם בלוקים (הודעת עואודה - מוצג נאשם 3/9 - שורות 2-7 ו- 15-18). בקומות שמעל קומת הכניסה, שם ביצע המנוח את העבודה, לא בוצעה אותה עת עבודה. כך ניתן ללמוד מעדות לבינסון (עמודים 26 ו- 30 לפרוטוקול) אשר ציין כי בעת שהוא ויתר עובדי האינסטלציה הגיעו לאתר, לא ידעו שיש קבוצת פועלים אחרת בו וגם לא ראו אף אחד באתר כשהגיעו. הוא העיד כי ביום התאונה הבנין היה כמעט מוכן וכמעט לא היו בו פועלים (עמוד 28 לפרוטוקול). מסקנה זו - לפיה בקומות המצויות בטווח שמעל קומת הכניסה ומתחת לגג -

לא עבדו פועלים, זוכה לחיזוק גם מהודעת חמאד (מוצג נאשם 3 / 10, שורות 74-76).

11. הוכח בפני כי הבלוק הושלך ככל הנראה מגג הבנין. מרבנט, בעדותו, ציין כי הוא סבור שהבלוק הושלך לתוך הפיר על ידי מי מהעובדים על הגג. הוא הסביר זאת בכך שעל הגג עבדו פועלים שעשו שימוש בחלקי בלוקים וכי ביתר הקומות לא עבדו (עדויות בעמודים 68-69 לפרוטוקול). גם ברבור סבר כי הבלוק הושלך מהגג (הודעתו לכרמית - מוצג מא/3 - שורות 74-76, 76 ו-82-83). אף לבינסון סבר שהבלוק הושלך מהגג (עדויות בעמוד 31 לפרוטוקול).

ברבור שימש ביום התאונה כמנהל העבודה בכל חלקי הבנין

12. הוברר בפני כי ביום התאונה, שימש ברבור כמנהל עבודה בכל חלקיו של אתר הבניה של הבנין.

13. ברבור החל לראשונה לשמש מנהל עבודה באתר בשנת 2009, כאשר החברה התקשרה עמו לביצוע עבודת בנית החניון. במקביל לבנית החניון, שימש ברבור כמנהל עבודה באתר. הודעה מפורשת בכתב על כך שברבור משמש מנהל עבודה באתר - שאותה עת היה אתר שבנו בו חניון בלבד - אף ניתנה על ידי החברה ועל ידי ברבור למשרד העבודה ביום 20.1.09 (מוצג נאשם 3 / 3; עדות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול). לאחר שהסתיימה בנית החניון, בנה ברבור עבור החברה את שלד הבנין. בעת בנית השלד, הוא המשיך לשמש מנהל עבודה באתר. עבודת בנית השלד וההתחשבות הכספית בגינה בין ברבור לחברה, הסתיימה בחודש 7/2010 (עדויות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול; הודעת בוטבול - מוצג מא/2 - בשורות 19 ו-102-114; חוזים לביצוע עבודות בניה בין החברה לבין ברבור - מוצגים נאשם 3 / 7 ו- נאשם 3 / 8). כך גם עולה מהודעות שמסר ברבור לכרמית, למרבנט ולשמאס. הודעות אלו מהוות ראיה קבילה לאור הוראת סעיף 11 לפקודת הראיות (הודעת ברבור לכרמית - מוצג מא/3 - בשורות 14-16; עדות כרמית בעמוד 18 לפרוטוקול; הודעת ברבור למרבנט - מוצג מא/18 - בעמוד 1; עדות מרבנט בעמוד 41 לפרוטוקול; הודעת ברבור לשמאס - מוצג נאשמים 2-1 / 4, שורות 2-3; עדות שמאס בעמוד 59 לפרוטוקול).

14. לאחר שהסתיימה בנית השלד בחודש 7/2010, הגיעה החברה - באמצעות בוטבול - להסכמה עם ברבור, לפיה ימשיך ברבור לשמש מנהל עבודה באתר עד גמר הפרוייקט. על כך ניתן ללמוד בראש ובראשונה מחוזה בכתב מיום 20.7.10 שנכרת בין החברה לבין ברבור (מוצג מא/19) (להלן - **חוזה 20.7.10**). תוכנו של חוזה 20.7.10 הינו קצר ומתמצה במילים "מוסכם בין הצדדים שמנהל העבודה עד גמר הפרוייקט יהיה ריאד ברבור". ריאד ברבור מתחייב לנהל את הפרוייקט ולהיות מנהל העבודה בתמורה יקבל כל חודש סכום של 3500 ש"ח (שלוש אלפים חמש מאות ש"ח) + מע"מ". על חוזה 20.7.10 חתמו החברה וברבור (עדויות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול; עדות ברבור בעמוד 94 לפרוטוקול).

15. יש לדחות את טענת ברבור כי כוונת הצדדים בחוזה 20.7.10 לא היתה שימש מנהל עבודה, אלא שימש יועץ לבוטבול, וכן מפקח ומדריך אך ביחס לפיגום חיצוני בבנין (עדויות ברבור בעמודים 91-94 ו-96 לפרוטוקול). כמה טעמים בבסיס דחית גרסה זו של ברבור. ראשית, גרסה זו אינה עולה בקנה אחד עם לשונו הברורה והחד משמעית של חוזה 20.7.10. יש ליתן את הדעת כי הצדדים לחוזה זה הם בעלי נסיון עשיר בתחום הבניה: ברבור משמש מנהל עבודה מזה כשלושים שנה וכן עוסק בביצוע עבודות בניה; בוטבול העיד על עצמו כי הוא עוסק - באמצעות החברה - בביצוע עבודות בניה וביזמות בתחום המקרקעין מאז 1994. מכאן, שיש לייחס להם הבנה של המונח "מנהל עבודה" שנרשם

בחוזת 20.7.10. הבנה של המונח "מנהל עבודה" קיימת, גם אם בוטבול לא ידע בפרטי פרטים מהי עבודת מנהל העבודה, בשל כך שבוטבול לא הוכשר לתפקיד מנהל עבודה (עדות בוטבול בעמוד 81 לפרוטוקול). על כן אני דוחה את טענת הנאשם כי בוטבול, שכתב את החוזת, לא דייק במונחים שבחוזת זה ותחת "יועץ" כתב "מנהל עבודה". יש לדחות גם את טענת ברבור כי לא הבין את משמעות חוזת 20.7.10 כאשר חתם עליו (עדותו בעמוד 92 לפרוטוקול). גרסה זו, כשהיא באה ממי שמנהל עסק המגלגל מחזור שנתי של מליוני ש"ח (מוצג נאשם 3 / 11) והינו בעל כישורים של מנהל עבודה - כישורים המחייבים לימודים (תקנה 3 לתקנות עבודות בניה) - הנה בלתי סבירה ולא מקובלת עלי.

16. טעם שני לדחית טענת ברבור כי כוונת הצדדים לחוזת 20.7.10 היתה שלא ישמש מנהל עבודה אלא ישמש יועץ וכן מפקח אך ביחס לפיגום חיצוני, טמונה בכך שהנאשם לא הוכיח שזה היה אומד דעתם הסובייקטיבי המשותף של הצדדים לחוזת זה. הדבר נלמד מעדות בוטבול וכן מהתנהגותו של ברבור ומהודעותיו. בוטבול, אשר חתם בשם החברה על החוזת, העיד כי כוונת החברה היתה כי ברבור ישמש מנהל עבודה ואין זה נכון כי חוזת 20.7.10 אינו משקף את הסכמת הצדדים (עדותו בעמוד 85 לפרוטוקול). הוא דחה את גרסת ברבור כי זה שימש יועץ (הודעת בוטבול לכרמית - מוצג נאשמים 1-2 / 3 - בשורות 55-59). מכאן, שהנאשם לא הוכיח כי אומד דעת שני הצדדים לחוזת 20.7.10 היה שונה מלשון החוזת. לא רק שטענה זו נשללת מעצם עדותו של בוטבול, אלא שהיא נשללת גם מהתנהגות הנאשם לאחר מועד כריתת חוזת 20.7.10. התנהגות זו של הנאשם מצביעה כי הוא ידע והסכים לכך שהוא משמש בתפקיד מנהל העבודה באתר. כך, למשל, הדבר נלמד מהתשלומים שבוצעו על פי חוזת 20.7.10. החברה שילמה לברבור ביום 22.8.10 תשלום של 3,500 ש"ח בתוספת מע"מ, וכנגד התשלום הוציא ברבור לחברה באותו היום - היינו שבוע לפני מועד התאונה - חשבונית שעליה נרשם, בחלק המיועד לתיאור העבודה שבוצעה, "עבור מנהל עבודה" (החשבונית צורפה כנספח למוצג מא/19; הודעת בוטבול למרבנט מיום 30.8.10 - מוצג מא/19; הודעת בוטבול לכרמית מיום 27.9.10 - מוצג נאשמים 1-2 / 3 - בשורות 55-59). ברבור לא הכחיש שתשלום כזה שולם לו על ידי החברה (עדות ברבור בעמודים 93 ו-95 לפרוטוקול). יש ליתן את הדעת כי מדובר בסכום זהה לזה הנקוב בחוזת 20.7.10.

17. התנהגות אחרת של ברבור - ממנה ניתן ללמוד כי הוא עצמו ידע והסכים לכך שהוא זה המשמש מנהל עבודה באתר - מוצאת ביטוי בהודעות שמסר לשמאס, כרמית ולמרבנט בסמוך לאחר התאונה. כך, ביום התאונה, בשעות הבוקר, מסר הנאשם לשמאס, באתר עצמו, כי לפני כחודש החל בתפקיד מנהל עבודה והוא בא כל יום ומשגיח על הבטיחות (מוצג נאשמים 1-2 / 4). כך, ביום התאונה מסר ברבור לכרמית כי לאחר שסיים את עבודת השלד ביקש ממנו היזם לשמש מנהל עבודה עד השלמת הבנין, ברבור הסכים לכך, ונחתם חוזת (מוצג מא/3, שורות 14-16). כך, אמר ברבור למרבנט כי הסכים ששמו יופיע פורמלית כמנהל עבודה באתר, בעוד שמי שניהל את העבודה בפועל היה בוטבול (מוצג מא/18, בעמודים 1-2). מאמירות אלו של ברבור עולה כי הוא עצמו השתמש, במספר מועדים, במונח "מנהל עבודה" כדי לתאר את תפקידו באתר. יש לדחות את טענת ברבור (עדותו בעמוד 91 לפרוטוקול) כי הסיבה שאמר לאנשי המשטרה שהוא מנהל העבודה באתר, טמונה בכך שבוטבול הוא זה שאמר לו להגיד זאת, תוך שבוטבול הבטיח לגבותו. גרסה זו דינה להדחות משני טעמים. האחד, בוטבול הכחיש כי העלה בקשה כזו בפני ברבור (עדות בוטבול בעמוד 86 לפרוטוקול). השני - והוא העיקרי - אין כל הגיון שברבור, שהינו בעל ותק של כ-30 שנה בתור מנהל עבודה, יציג בפני חוקריו מצג שווא לפיו הוא מנהל עבודה באתר. חזקה על ברבור, לאור נסיונו הרב, כי הוא מודע לכך שלתפקיד מנהל עבודה נלוות חובות שונות, שהפרתן יכולה להביא אף להרשעה בפלילים (תקנות 5(א) ו-5(ב) לתקנות עבודות בניה). אין כל הגיון שיציג מצג שווא אשר יעמידו בסיכון כזה, רק בגלל שבוטבול ביקש ממנו זאת.

18. הוכח בפני כי בהתאם לחוזה 20.7.10, אמור היה ברבור לשמש מנהל עבודה בכל חלקי האתר. יש לדחות את גרסתו כי תפקידו צומצם אך לפיגום חיצוני שהותקן בבנין (עדותו בעמוד 91 לפרוטוקול; הודעתו לכרמית - מוצג מא/3 - בשורות 18-19; הודעתו למרבנט - מוצג מא/18 - בעמוד 2). בבסיס דחית גרסה זו עומדים מספר טעמים. ראשית, היא אינה עולה בקנה אחד עם לשונו המפורשת של חוזה 20.7.10 שבו אין תחימה של תפקידו של ברבור לאזור מסויים באתר או בבנין. שנית, בוטבול העיד כי החברה היתה מעוניינת שברבור ישמש מנהל עבודה בכל הבנין, גם בחלקו הפנימי. הוא הסביר זאת בכך שלא היה מנהל עבודה במקומו (עדות בוטבול בעמוד 82 לפרוטוקול). הסברו של בוטבול סביר. אין זה הגיוני שהחברה היתה נוטלת סיכון במינוי מנהל עבודה רק לעבודת הפיגומים בחלקו החיצוני של הבנין, תוך שהיא מותירה את יתר חלקי האתר, לרבות חלקו הפנימי של הבנין, ללא מנהל עבודה. מחדל כזה עשוי היה להעביר לשכמה את האחריות המוטלת באופן רגיל על מנהל העבודה (תקנה 5(ג) לתקנות עבודות בניה). יש ליתן את הדעת לכך שאף כי ביום התאונה הסתיימה כבר עבודת השלד, עדיין בוצעו בבנין עבודות שונות בחלקיו השונים, לרבות אלה הפנימיים. כך, המנוח ועובדי האינסטלציה עבדו בקומת הכניסה בתוך הבנין. כך, הטיח עואודה עבד עם בנו במרפסות. כך, על הגג עבדו עובדי קבלן האבן. היינו, לא ניתן לומר כלל וכלל כי בתוך הבנין לא בוצעו עבודות באותה עת. מכאן שעצם העובדה כי במועד התאונה לא הוחל בביצוע עבודות לחלוקתו הפנימית של המבנה (עדות בוטבול בעמוד 82 לפרוטוקול), לא מביאה למסקנה כי לא בוצעו עבודות בתוך הבנין וכי לא היה צורך במינויו של מנהל עבודה שיהיה אחראי על כל חלקי הבנין. על כן, אך הגיוני היה שהחברה, במסגרת חוזה 20.7.10, לא תבקש לצמצם את תפקידו של ברבור כמנהל עבודה רק לפיגום מחוץ לבנין.

19. קבעתי לעיל כי בין ברבור לבין החברה נכרת חוזה - הוא חוזה 20.7.10 - במסגרתו הסכימו הצדדים כי ברבור ימשיך לשמש מנהל עבודה בכל האתר החל מ- 20.7.10 ועד גמר הפרוייקט. לאור זאת, יש לדחות את טענת הנאשם כי מסמך זה לא השתכלל לכדי חוזה. אקבע כי חוזה 20.7.10 אינו חוזה למראית עין שמאחוריו מסתתרת הסכמה לכך שברבור ישמש יועץ או מפקח על הפיגום מחוץ לבנין; שזהו חוזה שאין בו טעות של מי מהצדדים לו; כי ברבור לא הוטעה על ידי בוטבול; וכי אין עילה לביטולו או לבטלותו של חוזה זה ולכן אין גם כאן מקרה שבו מבצעת הבניה לא מינתה כלל מנהל עבודה באתר. מכאן, שיש לראות בברבור כמי שקיבל על עצמו להיות מנהל עבודה באתר. חרף קביעתי זו, שוכנעתי כי הסכמת הצדדים בחוזה 20.7.10 היתה כי את תפקידו כמנהל עבודה, יבצע ברבור בהיקף הנופל מזה הנדרש בתקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה, הדורשת כי כל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל העבודה. על כך ניתן ללמוד מכמה מקורות. ראשית לכל- התמורה הכספית שנקבעה בחוזה 20.7.10, היינו סך של 3,500 ש"ח בתוספת מע"מ לכל חודש עבודה כמנהל עבודה. המאשימה לא חלקה על כך שתשלום בגובה זה אינו עולה כדי השכר הנהוג למנהל עבודה, אשר לגישה לא אמור להיות נמוך מ- 12,000 ש"ח (עמוד 72 לפרוטוקול). בוטבול התייחס לכך בעדותו, והסביר כי חוזה 20.7.10, שבו סוכם כי ברבור ימשיך לשמש מנהל עבודה, הושג במסגרת גמר החשבון בין החברה לבין ברבור בנוגע לעבודת בנית השלד. בוטבול הסביר כי במסגרת אותו גמר חשבון שולמו לברבור כספים העולים על מה שסוכם בין הצדדים ועל כן אין להתבונן בתשלום של 3,500 ש"ח בתוספת מע"מ במנותק מאותו גמר חשבון (עדות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול).

20. גרסה זו של בוטבול לא הוכחה: לא הוצגו על ידו הנתונים המספריים באשר לתמורה ששולמה במסגרת גמר החשבון. אדגיש: התמורה החוזית אינה מצביעה כי ברבור לא שימש מנהל עבודה. קיימות ראיות מספקות - אותן פרטתי לעיל - המצביעות כי ברבור הסכים ליטול על עצמו את תפקיד מנהל העבודה. תחת זאת, התמורה החוזית בחוזה 20.7.10 מצביעה על כך שהצדדים לחוזה הסכימו כי את תפקידו יבצע ברבור בהיקף הנופל מזה הנדרש לפי תקנה

2(א) לתקנות עבודות בניה. הדבר נלמד לא רק מגובה התמורה החוזית. הוא נלמד גם מהתנהלותם, בזמן אמת, של החברה ושל בוטבול. התנהלותם זו ביטאה אדישות מוחלטת לשאלה האם ביצע בפועל ברבור את תפקידו כמנהל עבודה באתר אחרי 20.7.10. כך, למשל, בוטבול והחברה לא ידעו אילו פעולות ביצע ברבור כמנהל עבודה מאז כריתת חוזה 20.7.10 (עדות בוטבול בעמוד 85 לפרוטוקול). כך, למשל, לא ידעו בוטבול והחברה האם ברבור עדכן את קבלני המשנה בדבר היותו מנהל עבודה (עדות בוטבול בעמוד 83 לפרוטוקול). כך, למשל, לא באה דרישה מצד החברה או בוטבול כלפי ברבור, כי ברבור יתייצב באתר מדי יום (עדות בוטבול בעמוד 83 לפרוטוקול). התמונה המצטיירת היא של היעדר מעורבות כלשהי של החברה ושל בוטבול בעבודתו של ברבור כמנהל עבודה מאז שנכרת חוזה 20.7.10. בשל התנהלותם זו של בוטבול והחברה, הורשעו שני אלה כי לא דאגו שכל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של המנהל שמינו.

21. כבר עתה יש להדגיש כי מחדלם זה של בוטבול ושל החברה, אינו גורע מאחריות ברבור למלא את תפקידו כמנהל עבודה באופן שכל עבודות הבניה תתבצענה תחת הנהלתו הישירה והמתמדת (תקנות 2(א) ו- 5(א) לתקנות עבודות בניה). הסכמת הצדדים לחוזה 20.7.10 כי ברבור יבצע את תפקיד מנהל העבודה באופן הנופל מהנדרש בתקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה, נלמדת גם מהאופן בו ביצע ברבור בפועל תפקיד זה החל מיום 20.7.10. כך, למשל, ברבור לא הגיע לאתר מדי יום: בהודעתו לכרמית (מוצג מא/3, שורה 21) ציין ברבור כי הוא מבקר באתר כל יומיים שלושה ל- 10-5 דקות. כך, למשל, ברבור - על אף שידע והסכים לכך שהוא מנהל העבודה באתר - תפס את תפקידו ככזה המצטמצם אך ביחס לפיגום בחלק החיצוני של הבנין (הודעת ברבור לכרמית - מוצג מא/3 - שורות 21, 23, 27, 51 ו- 55-57). כך, ברבור תפס את תפקידו כעשיית טובה לחברה שהיתה זקוקה למנהל עבודה לתקופה קצרה יחסית. הוא הגדיר זאת בהודעותיו במונח "להשאיר את השם שלי" (הודעת ברבור לכרמית - מוצג מא/3 - בשורה 21; הודעתו למרבנט - מוצג מא/18 - בעמוד 2). במונח זה התכוון לכך שדיווח החברה למפקחי משרד העבודה, מחודש 1/09, לפיה ברבור משמש כמנהל עבודה, ימשיך להשאר על כנו. נראה כי בבסיס הסכמת הצדדים לחוזה 20.7.10, לפיה יבצע ברבור את תפקידו באופן חלקי, עמדה העובדה כי מרבית העבודות - אם כי לא כולן - הסתיימו (עדות לבינסון בעמוד 28 לפרוטוקול).

22. בנקודה זו יש ליתן את הדעת כי הצדדים לחוזה 20.7.10 לא רשאים היו להסכים כי תפקידו של ברבור כמנהל עבודה יבוצע בצורה חלקית ובאופן הנופל מזה הנדרש בתקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה. זאת, גם אם היקף העבודה באתר פחת בהשוואה לתקופות קודמות. להסכמה כזו אין תוקף. מעת שמונה מנהל עבודה, עליו לנהל בצורה ישירה ומתמדת את כל עבודות הבניה באתר (תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה). מנהל עבודה שממונה לתפקיד כזה באתר, אינו יכול להסכים לבצע את תפקידו בצורה חלקית ובניגוד להוראות תקנות עבודות בניה. זאת, גם אם זהו רצונה של מבצעת הבניה שממנה אותו. במקרה כזה, על מנהל העבודה לסרב לקבל את התפקיד. עליו לומר למבצע העבודה: או שאתה ממנה אותי כמנהל עבודה בהיקף מלא ובאופן שיאפשר לכל עבודות הבניה להתבצע בהנהלתי הישירה והמתמדת, או שאינני מוכן ליטול על עצמי תפקיד זה. מעת שנטל על עצמו ברבור את תפקיד מנהל העבודה במסגרת חוזה 20.7.10, הוטלה עליו - מעצם נטילת התפקיד ומכח הוראת תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה - החובה כי כל עבודות הבניה תתבצענה תחת הנהלתו הישירה והמתמדת. על כן, העובדה שהחברה לא דרשה מברבור להתייצב באתר כל יום, לא פוטרת את ברבור מאחריות. היא לא משחררת אותו מתפקידו כמנהל עבודה. בתור מנהל עבודה היה על ברבור להתייצב באתר בתדירות כזו שתאפשר לכל העבודות להתבצע תחת ניהולו הישיר והמתמיד. ברבור הוא זה שצריך לקבוע מהי תדירות זו. היה עליו לעשות זאת באופן עצמאי ותוך הפעלת שיקול דעתו המקצועי. הדבר אינו אמור

להקבע עבורו על ידי החברה או על ידי בוטבול.

23. הוברר בפני כי בוטבול והחברה לא עדכנו את קבלני המשנה באתר כי ברבור הוא מנהל העבודה החל מיום 20.7.10 (עדות בוטבול בעמוד 88 לפרוטוקול). יש לדחות את טענת הנאשם כי הדבר מלמד שלא שימש מנהל עבודה באתר. ראשית, יש לזכור כי הנאשם שימש מנהל עבודה באתר מאז חודש 1/2009 ברצף. על כן, משרצף זה לא נקטע - שהרי חוזה 20.7.10 הבטיח את הרציפות בכהונת הנאשם כמנהל עבודה - לא ברור מה טעם היה לחברה לעדכן את קבלני המשנה. שנית, האחריות לעדכן את קבלני המשנה היתה מוטלת גם על ברבור. היה עליו לקבל מהחברה את פרטי אותם קבלנים, וליצור עמם קשר כדי לתאם את עבודתם באתר. ברבור לא עשה זאת ואין הוא יכול להשתמש במחדל זה כדי להראות שלא שימש כמנהל עבודה.

24. יש לדחות את טענתו של הנאשם, כי מי ששימש בפועל מנהל עבודה באתר ביום התאונה, היה בוטבול. ראשית, בוטבול לא יכול היה לשמש מנהל עבודה, שכן אין לו את הכישורים לכך בהתאם לתקנה 3 לתקנות עבודות בניה. בענין זה העיד בוטבול כי לא עבר הכשרה לכהן כמנהל עבודה וכי אין לו ידע הנדסי (עדויות בעמודים 80 ו-85 לפרוטוקול). מנהל עבודה המתמנה לשמש בתפקיד זה באתר בניה, לא יכול להתפרק מאחריותו ולטעון כי אדם אחר, שאין לו כלל כישורים של מנהל עבודה וגם לא ניתנה למפקחי משרד העבודה הודעה על מינויו של האדם האחר לתפקיד מנהל העבודה באתר (תקנה 2(ב) לתקנות עבודות בניה), שימש בפועל כמנהל עבודה במקומו. שנית, העובדים שעבדו באתר ביום התאונה כלל לא ראו בבוטבול כמנהל עבודה. הם סברו שאין כלל מנהל עבודה באתר (עדויות לבינסון בעמודים 27-29 ו-31 לפרוטוקול; הודעת לבינסון למרבנט - מוצג מא/6 - בעמוד 3; עדות סרגיי בעמוד 62 לפרוטוקול). שלישית, עצם העובדה כי בוטבול היה מעורב בפעולות מסוימות שבוצעו באתר, לא מביאה למסקנה כי הוא שימש מנהל עבודה בו. כך, למשל, העובדה כי שלושת הפועלים שהעסיקה החברה באתר היו כפופים לבוטבול, היא אך טבעית: בוטבול הוא נושא משרה בחברה שהעסיקה אותם. כפיפות זו של הפועלים משקפת כי בינם לבין החברה שררו יחסי עובד מעסיק. היא לא מביאה למסקנה כי בוטבול היה מנהל העבודה באתר (עדויות בוטבול בעמודים 79-80 לפרוטוקול; מוצגים נאשם 3/4-6). כך, לא הוכח כי בוטבול תיאם את עבודת הקבלנים השונים באתר. הוא הכחיש זאת וציין כי הקבלנים מגיעים בצורה עצמאית, מבלי שהוא אומר להם מתי לבוא (עדויות בעמוד 83 לפרוטוקול). נכון הדבר כי הטיח עוואדה ציין בהודעתו מיום 21.9.10 כי עבד באתר באופן לא רצוף וכי היה מגיע לעבודה כאשר בוטבול קרא לו לבוא. אולם אקבע כי אין בכך להביא למסקנה כי בוטבול היה מנהל העבודה באתר ביום התאונה. יש ליתן את הדעת כי עוואדה מציין כי כבר מתחילת שנת 2010 הוא מגיע לאתר. עוד יש ליתן את הדעת כי לא היה חולק - אף לגרסת ברבור - כי ברבור שימש מנהל עבודה באתר עד חודש 7/2010. היינו, עוואדה הגיע לאתר על פי בקשת בוטבול גם כאשר ברבור שימש כמנהל עבודה בעת בנית השלד. על כן, במעורבות זו של בוטבול אין כדי להפכו למנהל עבודה באתר ביום התאונה.

25. הוברר בפני כי בוטבול ביקר באתר באופן תדיר. כך עלה מעדותו של בוטבול (עמוד 84 לפרוטוקול). אלא שבכך אין ללמד כי בוטבול היה מנהל העבודה באתר. בוטבול הוא נושא משרה בחברה, וזו הינה יזמית ומבצעת בניה. אך סביר כי מכח תפקידו זה - ולא בשל כך שהיה מנהל עבודה - יבקר באתר תכופות כדי לעמוד על קצב ביצוע העבודה ואיכותה.

26. הנאשם טוען כי אין לראות בו כמנהל עבודה באתר ביום התאונה, מאחר וההודעה שנמסרה ביום 20.1.09 למפקחי העבודה על מינויו לתפקיד מנהל העבודה באתר (מוצג נאשמים 3/3), התייחסה אך ורק לעבודת בנית חניון תת קרקעי ולא מעבר לכך. אין לקבל טענה זו. ראשית, היא עומדת בסתירה לגרסת ברבור עצמו כי המשיך לשמש מנהל עבודה בעת בנית השלד, היינו לאחר שהסתיימה עבודת בנית החניון (ראו למשל את הודעתו למרבנט - מוצג מא/18 - עמוד 1; והודעתו לכרמית - מוצג מא/3 - שורות 14-16). שנית, אכן על החברה - כמבצעת הבניה - מוטלת היתה חובה להודיע למפקח העבודה על מינוי מנהל עבודה. היא עשתה זאת בהודעתה מיום 20.1.09 שם נרשם כי העבודות המבוצעות הן "חניון תת קרקעי". ברבור הצהיר באותה הודעה כי הוא מקבל על עצמו לממש מנהל עבודה לעבודות הבניה המצוינות בהודעה. אלא שהודעה זו יש לקרוא תוך שנותנים את הדעת למועד בו נמסרה: בחודש 1/09 בוצעה באתר רק עבודת בנית החניון, וטרם באה לעולם עבודת בנית השלד. ההחלטה להפקיד את בנית השלד בידי ברבור, באה רק לאחר שהחברה היתה שבעת רצון מעבודתו בבנית החניון (עדות בוטבול בעמוד 80 לפרוטוקול). לאחר שברבור והחברה הסכימו כי ברבור יבנה את השלד, הם הסכימו גם כי ברבור ימשיך לשמש מנהל עבודה. מכח הסכמה זו נהיה ברבור למנהל עבודה בשלב בנית השלד, עד חודש 7/10. ההודעה למפקח העבודה לא היא זו שיצרה את עצם המינוי של ברבור למנהל עבודה. מינויו נוצר מעצם החוזה בינו לבין מבצעת הבניה, היא החברה. ההודעה למפקח הבניה אמנם מחייבת על פי תקנה 2 לתקנות עבודות בניה, אולם לא היא זו הגורמת למינויו של אדם למנהל עבודה. על כן, עצם העובדה שהחברה לא שלחה למפקחי הבניה הודעה מעודכנת על פעולות בניה, שבה יצוין כי מהות העבודה היא בנית שלד וכי ברבור משמש מנהל עבודה, אינה שוללת את מעמדו של ברבור כמנהל עבודה ביום התאונה.

27. טוען הנאשם כי התאונה ארעה במהלך חודש הרמדאן, וכי בחודש זה הוא אינו עובד, וכי הדבר מצביע כי לא היה מנהל עבודה. המאשימה וברבור לא היו חלוקים על כך שהתאונה אכן ארעה במהלך חודש הרמדאן. הוכח בפני כי במהלך חודש הרמדאן, ברבור כמעט ולא עבד. זו היתה גרסתו שמסר לכרמית ביום התאונה (מוצג מא/3, שורה 48) והיא לא נסתרה. אלא שבכך אין ללמד כי ברבור לא שימש מנהל עבודה באתר. כל שיש בה ללמד הוא שברבור לא מילא כראוי את תפקידו כמנהל עבודה. זאת מאחר והיה עליו לדאוג לכך כי בעת היעדרותו מהאתר - בשל חודש הרמדאן - ימונה תחתיו מנהל עבודה אחר. כלומר: מחדלו של ברבור למלא את תפקידו כמנהל עבודה באופן נאות, אינו מלמד שלא שימש מנהל עבודה.

28. חשוב להדגיש כי מחדלו של ברבור למלא את תפקיד מנהל העבודה, החל מיום 20.7.10, בצורה מלאה, לא יכול להוות טעם לביסוס מסקנה כי לא שימש כלל כמנהל עבודה. ברבור התמנה - מרצונו המלא והחופשי - לשמש מנהל עבודה, וכיהן בתפקיד זה ביום התאונה. הוא לא מילא תפקיד זה כפי שהיה עליו למלא. כך, הוא לא נכח באתר בתדירות מספקת. כך, הוא לא תיאר את עבודות הקבלנים. כך, הוא לא נתן לעובדים הדרכת בטיחות (עדות ברבור בעמוד 94 לפרוטוקול). מחדליו אלו אינם מאיינים את מעמדו כמנהל עבודה, באופן הפוטר אותו מאחריות כלשהי. תחת זאת, מחדלים אלו משמעים כי ברבור לא מילא כנדרש את תפקידו כמנהל עבודה.

29. משקבעתי כי ברבור שימש מאז חודש 1/2009 כמנהל עבודה באתר, לרבות ביום התאונה, יש לעבור ולבחון האם עמדה המאשימה בנטל השכנוע בכל הנוגע לעבירות שייחסה לו.

ברבור לא דאג כי לא יושלכו חומרים מגובה העולה על שני מטרים אלא יורדו בזהירות

30. כמנהל עבודה, מוטלת היתה על ברבור אחריות לנקוט צעדים מתאימים כדי להבטיח שכל עובד לא ישליך עמוד 10

חומרים או כלי עבודה מגובה העולה על שני מטרים, אלא יורדו בזהירות (תקנות 5(א) ו-177(א) לתקנות עבודות בניה). בענייננו, היה עליו לנקוט צעדים מתאימים כדי להבטיח כי אף אחד מהעובדים באתר, לא ישליך את הבלוק דרך הפיר. אי נקיטת צעדים מתאימים כאמור מהווה עבירה פלילית (סעיף 223 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשמ"ח - 1988 (להלן - **פקודת הבטיחות בעבודה**)); תקנה 5(ב) לתקנות עבודות בניה).

31. ברבור לא נקט צעדים מתאימים כאמור. הצעד הפשוט והקל בו יכול היה לנקוט היה להנחות את כל העובדים, לרבות אלו שעבדו על הגג, כי עליהם להימנע מהשלכת חומרים או כלי עבודה מגובה העולה על שני מטרים. צעד נוסף שניתן היה לנקוט בו הוא התקנת שוקת או מוביל סגורים שדרכם מבוצעת השלכת החומרים (תקנה 177(ב) לתקנות עבודות בניה). ברבור הודה בכך כי לא נקט בצעד כלשהו כדי להבטיח אי השלכת חומרים בצורה מסוכנת. הוא הסביר כי כלל לא הקפיד על מילוי דרישות הבטיחות באתר; כי לא עשה בשטח כלום כמנהל עבודה; כי לא ניתנו לעובדים הוראות בדבר איסור השלכת פסולת מגובה; כי לא ידע מה קורה עם הפתחים בפיר שעל הגג; כי בתקופה מ-20.7.10 ועד יום התאונה, כלל לא ניהל את העבודה באתר; וכי כלל לא נתן הדרכה והוראות לעובדים באתר (הודעתו למרבנט - מוצג מא/18- עמודים 2 ו-4-6; עדותו בעמוד 93-94 לפרוטוקול; הודעתו לכרמית - מוצג מא/3 - שורות 53 ו-62-67). הודעות החוץ לכרמית ולמרבנט מהוות הודאה של ברבור כי עבר עבירה. הוכח עצם מסירת ההודאה לכרמית ולמרבנט. הוכח כי מדובר היה בהודאה חופשית ומרצון. זאת מאחר ואין טענה - וממילא אין ראיה - כי מרבנט או כרמית הפעילו לחץ על ברבור. ברבור מסר את ההודאות מיזמתו, לאחר שהוזהר כי הוא חשוד בעבירה, ועל כן זו הודיה קבילה (סעיף 12(א) לפקודת הראיות). יש לדחות את טענת ברבור כי דבריו למשטרה נאמרו עת שהיה נתון במצב נפשי קשה בשל כך שראה את המנוח (עדותו בעמוד 91 לפרוטוקול). נכון הדבר כי ההודעה לכרמית נמסרה על ידי ברבור ביום התאונה. אלא שגרסתו - כי לא נקט בשום אמצעי זהירות באתר וכי לא ראה עצמו אחראי על הפועלים - חזרה על עצמה גם בתאריך מאוחר יותר, עת שמסר הודעה למרבנט ביום 2.9.10, לאחר שהתאפשר לברבור להתאושש ממה שראה באתר. זאת ועוד. גם אם היה ברבור נתון במצב נפשי קשה לאור מראה המנוח, אין הדבר מביא למסקנה כי הודאתו לכרמית ולמרבנט לא ניתנה בצורה חפשית ומרצון.

32. מדובר בעבירה התנהגותית. עצם אי נקיטת האמצעים המתאימים כדי להבטיח שאל עובד לא ישליך חומרים או כלי עבודה מגובה העולה על שני מטרים, אלא יורדו בזהירות, היא זו המקימה את היסוד העובדתי של העבירה. זאת גם אם בפועל לא הושלכו חומרים בצורה מסוכנת. על כן, לצורך הרשעה בעבירה זו אין רלוונטיות לשאלה האם השלכת הבלוק נעשתה במטרה לפגוע במנוח. בענייננו, מתקיים בברבור היסוד העובדתי של העבירה, כפי שפורט לעיל. באשר ליסוד הנפשי, הרי מאחר ומדובר בעבירה על פקודת הבטיחות בעבודה - שעניינה שמירה על הוראות הבטיחות בעבודה - הרי עסקינן בעבירה מסוג אחריות קפידה והיא אינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או אף מודעות. הנטל הוא על ברבור להראות שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות וכי עשה את כל שניתן כדי למנוע את העבירה (ע"פ (ארצי) 1002/04 **רזפול בע"מ נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 לפסק הדין (27.3.2006); ע"פ (ארצי) 50155-08-10 **חברת השמירה בע"מ נ' מדינת ישראל**, פס' 26-28 לפסק הדין (6.11.2012); סעיף 22 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977). ברבור לא עמד בנטל זה. מעבר לדרוש - גם אם יקבע כי מדובר בעבירה הדורשת יסוד נפשי של מודעות - בענייננו יש לומר כי מתקיים בברבור יסוד המודעות, שכן מגרסתו של ברבור - הן בעדותו והן בהודעותיו - עולה בצורה ברורה כי היה מודע לכך שאינו נוקט באמצעים המתאימים. לא באה ממנו טענה כי לא היה מודע למחדלו זה. על כן - מכח סעיף 223 לפקודת הבטיחות בעבודה - אני מרשיע את ברבור בעבירה על תקנות 5(א) ו-177 לתקנות עבודות בניה.

ברבור לא השגיח השגחה נאותה ולא נקט אמצעים לוודא שהעובדים בבניין ישתמשו בציוד מגן אישי כראוי

33. כמי ששימש מנהל עבודה ביום התאונה, יש לראות בברבור ממונה על העבודה, כהגדרת המונח בתקנה 1 לתקנות ציוד מגן אישי. כממונה על העבודה, היה על ברבור להשגיח השגחה נאותה ולנקוט באמצעים על מנת לוודא שהעובדים משתמשים בציוד מגן אישי (תקנה 8(א) לתקנות ציוד מגן אישי). אי השגחה נאותה כזו ואי נקיטת אמצעים כאמור, מהווים עבירה פלילית (סעיף 223 לפקודת הבטיחות בעבודה).

34. ברבור הודה בכך כי לא השגיח השגחה נאותה ולא נקט באמצעים על מנת לוודא שהעובדים משתמשים בציוד מגן אישי, לרבות לא בקסדות מגן (עדותו בעמודים 94-95 לפרוטוקול; הודעת ברבור למרבנט - מוצג מא/18 - בעמודים 2, 4-5). הוא הודה גם בכך שעל אף שהמנוח עבד בבנין סגור, לא היה בכך כדי לשלול את הצורך בחבישת קסדת מגן (עדותו בעמוד 93 לפרוטוקול). אף אם לא היה מודה בכך, הייתי קובע כי בנסיבות המקרה - עת על הגג עבדו עובדים עם אבן, ובקומת כניסה מתחת לפיר עבד המנוח - היה מקום להשגיח השגחה נאותה ולנקוט באמצעים סבירים כדי לוודא שהעובדים משתמשים באמצעי מיגון, ובפרט חובשים קסדת מגן. מחדלו של ברבור להשגיח ולנקוט באמצעים כאמור, בולט עת נותנים את הדעת לכך שעובדי האינסטלציה כלל לא היו מודעים לכך כי היה צורך בחבישת קסדת מגן (עדות לבינסון בעמוד 30 לפרוטוקול).

35. מדובר בעבירה התנהגותית. עצם אי ההשגחה הנאותה ואי נקיטת אמצעים על מנת לוודא שהעובדים משתמשים בציוד מגן אישי, היא זו המקימה את היסוד העובדתי של העבירה. על כן, לצורך הרשעה בעבירה זו אין רלוונטיות לשאלה האם בפועל שימוש בציוד מגן - למשל חבישת קסדה על ידי המנוח - יכול היה למנוע את התאונה. בעניינינו, מתקיים בברבור היסוד העובדתי של העבירה, כפי שפורט לעיל. באשר ליסוד הנפשי, הרי מאחר ומדובר בעבירה על פקודת הבטיחות בעבודה - שעניינה שמירה על הוראות הבטיחות בעבודה - הרי עסקינן בעבירה מסוג אחריות קפידה והיא אינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או אף מודעות. הנטל הוא על ברבור להראות שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות וכי עשה את כל שניתן כדי למנוע את העבירה. ברבור לא עמד בנטל זה. מעבר לדרוש - גם אם יקבע כי מדובר בעבירה הדורשת יסוד נפשי של מודעות - בעניינינו יש לומר כי מתקיים בברבור יסוד המודעות, שכן מגרסתו של ברבור - הן בעדותו והן בהודעותיו - עולה בצורה ברורה כי היה מודע לכך שאינו משגיח ונוקט באמצעים המתאימים כאמור. לא באה ממנו טענה כי לא היה מודע למחדלו זה. על כן - מכח סעיף 223 לפקודה - אני מרשיע את ברבור בעבירה על תקנה 8(א) לתקנות ציוד מגן אישי.

ברבור לא קיים את החובות המוטלות עליו בנושא הדרכת העובדים באתר

36. כמי ששימש בפועל מנהל עבודה, יש לראות בברבור כ"מחזיק במקום העבודה", כהגדרת מונח זה בתקנה 1 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים. זאת מאחר וכמנהל עבודה מוטלת עליו אחריות כי כל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת (תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה), ולכן ניתן לראות בו "מי שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה" (סעיף (5) להגדרת המונח "מחזיק במקום העבודה" בתקנה 1 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים).

37. כמחזיק במקום העבודה, מוטלת היתה על ברבור אחריות, בין היתר, לקיים לעובדים באתר הדרכה בדבר

מניעת סיכונים והגנה מפניהם (להלן - **ההדרכה**). ההדרכה היתה צריכה להנתן באמצעות בעל מקצוע מתאים. היה על ברבור לוודא שכל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושאי ההדרכה. הדרכה כזו היה צורך לבצע אחת לשנה (תקנה 3(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים). כמו כן היה על ברבור לנהל פנקס הדרכה בו יירשמו פרטים שונים, כגון שמות העובדים שהשתתפו בהדרכה, סוג ההדרכה, מועדי מתן ההדרכה, וזהות המדריך (תקנה 6 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים). בהיעדר הדרכה כאמור ובהיעדר אספקת אמצעי מיגון, לא ניתן להעסיק עובד באתר (תקנה 10(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים). אי ביצוע הדרכה כאמור; אי ניהול פנקס הדרכה; והעסקת עובד באתר מבלי שעבר הדרכה וסופקו לו אמצעי מיגון - מהווים, כל אחד בנפרד, עבירה פלילית (תקנה 15 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים).

38. ברבור אישר כי אחרי 20.7.10 לא התערב בעבודת העובדים בבנין; לא ביקש מהם לחבוש קסדה; לא ניהל פנקס הדרכה; ולא מסר להם מידע בדבר הסיכונים (עדותו בעמודים 93-96 לפרוטוקול). במסגרת הודעותיו לכרמית ולמרבנט - הודה ברבור כי לא ראה עצמו אחראי על בטיחות הפועלים באתר; לא עשה בשטח כלום כמנהל עבודה; לא סיפק הדרכה לעובדים באתר; לא ניהל פנקס הדרכה; לא סיפק לעובדים הוראות כתובות בענין הסיכונים במקום; ולא וידא חבישת קסדות מגן (הודעת ברבור לכרמית - מוצג מא/3 - שורות 23 ו-53; הודעת ברבור למרבנט - מוצג מא/18 - בעמודים 2-5). על כך שברבור לא סיפק אמצעי מיגון - כגון קסדות מגן - ניתן ללמוד מעצם הודאתו כי לא עשה בשטח כלום כמנהל עבודה. הודעות חוץ אלו מהוות הודאה של ברבור כי עבר עבירה. הוכח עצם מסירת ההודאות לכרמית ולמרבנט. הוכח כי מדובר היה בהודאות שניתנו בצורה חופשית ומרצון. זאת מאחר ואין טענה - וממילא אין ראיה - כי מרבנט או כרמית הפעילו לחץ על ברבור. ברבור מסר את ההודאות מיזמתו, לאחר שהוזהר כי הוא חשוד בעבירה, ועל כן זו הודיה קבילה (סעיף 12(א) לפקודת הראיות), הכל מהטעמים שכבר פורטו לעיל.

39. מחדליו של ברבור בתחום ההדרכה ואספקת אמצעי המיגון נלמדים לא רק מהודאתו של ברבור, אלא גם מגרסתם של העובדים באתר. כך, גרסת לבינסון היתה כי לא זכור לו שניתנה להם הדרכה באתר, פרט להדרכה בעל פה על ידי הקבלן יורי שהעסיק אותו; כי לא נמסר להם מידע בכתב על הבטיחות; כי הוא לא התבקש לחתום בפנקס הדרכה ולא ראה פנקס כזה; כי הוא לא נקט באמצעי בטיחות לאחר שהגיע לאתר; והוא לא ראה באתר אדם כלשהו שהיה אחראי על בטיחות (עדות לבינסון בעמודים 26-29; הודעתו במשטרה - מוצג מא/5 - שורות 8-9, 14-15, 46, ו-52; הודעתו למרבנט - מוצג מא/6 - עמוד 3). סרגיי ציין כי אף אחד לא נתן להם הדרכת בטיחות; כי לא הוסבר להם על הסיכונים בעבודה ולא ביקשו מהם לחבוש קסדות מגן; כי הוא לא חתם על פנקס הדרכה; ולא סופקה לו קסדה (עדותו בעמודים 62-63 לפרוטוקול; הודעתו במשטרה - מוצג מא/25).

40. מדובר בעבירות התנהגותיות. אי קיום ההדרכה; אי ניהול פנקס הדרכה; ומתן האפשרות לעובדים באתר לעבוד מבלי שקיבלו הדרכה ומבלי שסופקו להם אמצעי מיגון, הם שמקימים את היסוד העובדתי של העבירות. על כן, לצורך הרשעה בעבירה זו אין רלוונטיות לשאלה האם בפועל מתן הדרכה, ניהול פנקס הדרכה ומניעת עבודת העובדים כל עוד לא קיבלו הדרכה כמו גם אספקת ציוד מגן לעובדים - יכולים היו למנוע את התאונה. בענייננו, מתקיים בברבור היסוד העובדתי של העבירות, כפי שפורט לעיל. באשר ליסוד הנפשי - מודעות - הרי זה מתקיים בברבור. מעדותו ומהודעותיו אין קושי להסיק כי היה מודע לכך, בצורה ישירה, שאינו מקיים הדרכה לעובדים; אינו מנהל פנקס הדרכה; ומאפשר לעובדים לעבוד באתר מבלי שקיבלו הדרכה ומבלי שסופקו להם אמצעי מיגון. אין כל טענה של ברבור שלא היה מודע לכך. ההיפך הוא הנכון, הוא ציין מפורשות כי לא עשה בשטח דבר כמנהל עבודה.

41. לאור זאת, מכח תקנה 15 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים אני מרשיע את ברבור בעבירות הבאות: אי מתן הדרכה לעובדים ואי אספקת אמצעי מיגון, עבירה על תקנה 3(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים; אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנה 6 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים; ואי מניעת עבודת העובדים באתר למרות שלא ניתנו להם הדרכה ואמצעי מיגון, עבירה על תקנה 10(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים.

לא הוכח כי מחדליו של ברבור הם שגרמו לתאונה

42. העבירות בהן הורשע ברבור, הן עבירות התנהגותיות. גיבושן אינו מותנה בהתקיימות תוצאה כלשהי, כגון נזק גוף שנגרם למי מהעובדים. לכן עצם קרות התאונה אינו מהווה תנאי שבילתו-אין לאחריות הפלילית של ברבור.

43. חרף זאת, המאשימה ציינה בכתב האישום כי בשל מחדליהם ומעשיהם של החברה, בוטבול וברבור, ארעה התאונה. יש להניח כי הטענה, על אף שאינה תנאי לגיבוש האחריות הפלילית, נכללה על מנת להתייחס לנסיבות ביצוע העבירה. נסיבות אלו עשויות להיות בעלות השלכה על העונש שיושט (סעיפים 40ט ו-40(א) לחוק העונשין).

44. החברה ובוטבול הודו כי בשל מעשיהם ומחדליהם ארעה התאונה. אלא שהודייתם של שני אלה אינה מביאה בהכרח למסקנה כי המאשימה הוכיחה טענה זו בנוגע לברבור. לטעמי, המאשימה לא עמדה בנטל השכנוע בענין זה.

45. הוברר - כעולה מעדותו של מרבנט - כי הבלוק הושלך בצורה מכוונת. בענין זה הסביר מרבנט כי על מנת שהבלוק יפול דרך הפיר, מהגג, היה צורך להשליכו מעל מבנה בגובה כ-1.8 מטרים מעל הגג, בו מצוי פתח הפיר בגג. הוא הסביר גם כי לא היתה אפשרות שהבלוק יפול במקרה מאחת הקומות - שבין הגג לבין קומת הכניסה - מאחר וליד פתח הפיר ברצפת הקומות, מצויים היו ניצבי פח ולוח צמנט, על שפת פתח הפיר, שהיו אמורים למנוע נפילה מקרית של חפצים דרך פתח הפיר. לאור זאת הסיק מרבנט כי הבלוק נפל בפיר לאחר שהושלך לשם על ידי מאן דהו (עדות מרבנט בעמוד 43 לפרוטוקול; דו"ח רישום ממצאי ביקור באתר שערך מרבנט - מוצג מא/15; תמונות מס' 10-11, 16-17, 19 ו-22 שצילם מרבנט באתר - מוצג מא/16).

46. ככל שהבלוק הושלך על מנת להיפטר מפסולת, אך ללא כוונה לפגוע במנוח, הרי אילו מילא ברבור את תפקידו כמנהל עבודה באתר, ניתן בהחלט להניח כי התאונה יכולה היתה להמנע. כך, למשל, היה מקום לתאם בין עבודת הפועלים על הגג לבין עבודת עובדי האינסטלציה שעבדו בקומת הכניסה, מתחת לפתח הפיר. מעדותם של לבינסון וסרגיי עולה כי כלל לא היו מודעים לכך שביום התאונה עבדו בבנין פועלים נוספים (עדות לבינסון בעמודים 26 ו-30 לפרוטוקול; עדות סרגיי בעמוד 63 לפרוטוקול). אילו היה ברבור מיידע את הפועלים על הגג, כי ישנם עובדים אחרים העובדים בקומת הכניסה מתחת לפתח הפיר, וכי בשל כך יש להקפיד הקפדה יתרה שלא יושלך דבר מהגג דרך הפיר - היה הדבר מקטין את הסבירות שהתאונה תתרחש. דבר זה לא בוצע על ידי ברבור. ברבור אישר כי תיאום בין עבודות הקבלנים כלל לא בוצע על ידו (הודעתו למרבנט - מוצג מא/18 - בעמוד 6). כך, למשל, אילו הותקן בגג מתקן - שוקת או מוביל סגורים - שדרכו יכולים היו הפועלים להשליך פסולת, היה נמנע אולי הצורך להשליך פסולת, לרבות את הבלוק, דרך הפיר. גם דבר זה לא נעשה על ידי ברבור.

47. אלא שנסיונות השלכת הבלוק לא הובררו ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי. גורמי החקירה לא הצליחו לברר עד תום מה היו נסיבות השלכת הבלוק שפגע במנוח. כאמור, סביר להניח כי הבלוק הושלך מהגג. פועלי האבן שעבדו על הגג, לא אותרו על ידי גורמי החקירה וממילא גם לא נחקרו. כל שנותרו הן הערכות באשר לנסיבות השלכת הבלוק, ולא די באלה לצורך ההליך הפלילי כאן. לא ניתן לדעת האם הושלכה האבן בצורה מכוונת - לא לשם זריקת פסולת - אלא במטרה לפגוע במנוח. ככל שמדובר היה בהשלכה מכוונת על מנת לפגוע במנוח, לא ברור כלל כי נקיטת אמצעי בטיחות על ידי ברבור, יכולה היתה למנוע את התאונה. כך, למשל, כאשר מדובר בארוע מכוון בו נוקט עובד אחד על מנת לפגוע בעובד אחר, לא יועילו הדרכה; התקנת שוקת; וניהול פנקס הדרכה. באשר לחבישת קסדה - גם כאן לא הוכח כי היה בקסדה למנוע את תוצאת התאונה. המאשימה לא הביאה ראיות להראות האם קסדה יכולה היתה - בנסיבות בו צונח בלוק מגובה של עשרות מטרים דרך הפיר - למנוע את הפגיעה במנוח.

48. משכך, לא הוכח כי בשל מחדליו ומעשיו של ברבור ארעה התאונה. חרף זאת, אין הדבר גורע מחומרת מחדליו של ברבור: זאת מאחר וברבור לא מילא את חובתו כמנהל עבודה באתר. זאת עשה בצורה מודעת, תוך שהוא מעמיד בסכנה את העובדים שבו.

אחריותו של ברבור קמה בנוסף לאחריותם של החברה ושל בוטבול

49. אף כי החברה ובוטבול הורשעו בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום, אין הדבר גורע מאחריותו של ברבור. אחריותם של מבצעת הבניה (היא החברה) ונושא המשרה בה (הוא בוטבול) לחוד, ואחריותו של מנהל העבודה (ברבור) לחוד. הטלת אחריות הן על מבצעת הבניה והן על מנהל העבודה, כל אחד בצורה עצמאית, מיועדת להגביר את ההגנה על בטיחותם ושלמות גופם של העובדים והמבקרים באתר הבניה.

50. אחריותם של מבצעת הבניה ושל נושא המשרה בה היא אחריות עצמאית מזו של ברבור. מבצעת הבניה אחראית לכך כי כל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל עבודה שהיא מינתה (תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה). ככזו, חלה עליה חובה למנות מנהל עבודה ולוודא - עד כמה שהבנתה המקצועית משגת - כי הוא מבצע את תפקידו. כך, למשל, אין היא יכולה למנות מנהל עבודה ולהסכים עמו כי זה יבצע את תפקידו באופן חלקי שאינו עולה בקנה אחד עם תקנה 2(א) לתקנות עבודות בניה, המחייבת כי כל עבודות הבניה תתבצענה בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל העבודה. אחריותה של מבצעת הבניה, או של נושא המשרה בה, אינה באה להחליף את אחריות מנהל העבודה (תקנה 5(א) לתקנות עבודות בניה). מנהל עבודה שלא ביצע את תפקידו כראוי, אינו יכול לפטור עצמו מאחריות, תוך הטלתה על מבצעת הבניה.

סיכום

51. לאור האמור לעיל, הוכח בפני כי ברבור שימש מנהל עבודה באתר, גם בתקופה שמיום 20.7.10 ועד 31.8.10, היינו גם בעת קרות התאונה. בהתייחס ליום התאונה, יש להרשעו בעבירות הבאות:

(א) מחדל לדאוג כי לא יושלכו חומרים מגובה העולה על שני מטרים אלא יורדו בזהירות, עבירה על סעיף 223 ל פקודת הבטיחות בעבודה ותקנות 5(א) ו- 177 לתקנות עבודות בניה;

(ב) אי השגחה נאותה ואי נקיטת אמצעים לוודא כי העובדים באתר משתמשים בצידוד מגן אישי

כראוי, עבירה על סעיף 223 ל פקודת הבטיחות בעבודה ועל תקנה 8(א) לתקנות ציוד מגן אישי;

(ג) אי מתן הדרכה לעובדים, עבירה על תקנות 15 ו- 3(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים;

(ד) אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנות 15 ו- 6 לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים;

(ה) אי מניעת עבודת העובדים באתר למרות שלא ניתנו להם הדרכה ואמצעי מיגון, עבירה על תקנות 15 ו- 10(א) לתקנות מסירת מידע והדרכת עובדים.

52. טיעונים לעונש ישמעו ביום 8.6.17 בשעה 09:30. הנאשם מחוייב להתייצב לדיון זה, שאם לא כן ניתן יהיה לדונו בהיעדרו.

המזכירות תמציא עותק מהכרעת הדין לצדדים.

ניתנה היום, כ"ג אדר תשע"ז, 21 מרץ 2017, בהיעדר הצדדים.